

Redacția: Brașov, piața mare Nr. 22
Jucători neînfrânate nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează!
Biroaul de circulație: Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primește în Viena Rudolf Mosse, Haasenstein & Volger (Uho Haus), Jeny Schalk, Alois Nardl, M. Duka, A. Oppel, J. Dombay; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Koss, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daus; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie armonioasă pe o coloană 6 or. și 30 or. înăbră pentru o publicare. Publicări mai dese după tarif și învoială.
Reclame pe pagina III-a o serie 10 or. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se primumă la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare Nr. 22, etajul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 or. v. a. sau 15 bani.
Atât abonamentele cât și inserțiile sunt a se plăti înainte.

Nr. 185.

Brașov, Joi 22 August (3 Septembrie).

1891.

Brașov, 21 August v.

În săptămâna acesta se va întâlni din nou împăratul Vilhelm II cu împăratul Francisc Iosif, cu ocaziunea manevrelor, ce se vor face între Horn și Gmünd.

Este vorba ca se se dea o nouă dovadă despre tăria legăturilor de alianță între acești doi monarhi și această se simte acum mai mult ca altădată, ca o trebuință în fața nesigurății situațiunii europene, ce s'a creat în urma manifestațiunilor ruso-franceze dela Kronstadt.

Politica triple alianțe, inaugurată de principele Bismarck, a fost în mod însemnat sprijinită prin aceea, că Franca era izolată de celelalte state ale Europei și prin urmare și de Rusia.

Dibăciei cancelarului Bismarck a putut mulțumi Germania, că Franca a fost ținută un șir lung de ani în această completă izolare. De când cu serbările dela Kronstadt însă, și mai ales de când s'au schimbat între Țarul Rusiei și președintele Carnot, prin telegraf, cuvinte atât de importante de simpatie, situațiunea este cu totul alta și precum dice o foie de frunte vieneză, „a devenit mai mare încordarea în atmosfera diplomatică.”

Și în ce consistă această schimbare a situațiunii?

În două momente foarte importante, cari sunt deopotrivă de natură a deștepta îngrijiri în tabera monarchică a triplei alianțe.

Prin succesele morale, ce le au dobândit Francesii, cu ocaziunea visitei escadrei lor la Kronstadt și la Portsmouth, s'a ridicat mai întâi de toate prestigiul republicei atât de mult, încât mulți dintre cei mai încarnați monarhiști, se grăbesc a se închina republicei și a renunța astfel la

oposițiunea, ce făceau acestei forme de stat. Pe lângă acesta s'a petrecut marele eveniment, care a scos pe Francesi din izolarea lor de până acum. Franca, precum accentuează cu mândria foile de frunte parisiene, posedă astăzi amiciția Țarului și a Papei și chiar și Anglia cochetază cu republica.

Impregiurarea că Francesii nu se mai simt astăzi izolați este privită de presa germană cu îngrijire, căci, se exprimă ea, prin această Europa a perdit din nou o garanție puternică de pace; căci cine poate să asigure de pe acum, decât Franca și Rusia urmăresc scopuri de pace ori nu?

Deaceia scirea despre întâlnirea monarhilor Austro-Ungariei și Germaniei în Schwarzenau a fost primită de astădată cu o îndoită bucurie la Viena și la Berlin, unde se consideră ca o necesitate a se dovedi în fața amiciției ruso-franceze, că este neștrămutată și totu mai puternică legătură între cele trei puteri aliate, a căror interes de frunte este a susține starea de drept actuală în Europa. Ca semn, că la întâlnirea din vorbă se vor discuta și cestiunile pendente politice, se consideră împrejurarea, că cei doi împărați vor fi acompaniați de miniștrii lor.

Între cestiunile, cari reclamă atențiunea puterilor aliate, este fără îndoie de cea mai mare importanță cestiunea sulevată de „Novoie Vremia” din Petersburg cu privire la dreptul ce-lu are monarchia noastră asupra provinciilor ocupate, Bosnia și Herțegovina.

Foia rusescă susține, că după tractatul de Berlin monarchia noastră nu ar avea dreptul de a dispune după plac, asupra trupelor bosniace și herțegovinene

și nu este permis a le strămuta ducându-le în interiorul monarchiei austro-ungare.

„Novoie Vremia” admite că guvernul austro-ungar, poate să strămute batalioanele bosniace, de pildă în Herțegovina sau vice-versa, dar nu le poate duce afară de hotarele provinciilor ocupate.

Se înțelege, că foile din Viena resping interpretarea diarului rusesc, dicându, că în tractatul de Berlin și vorba numai, că acele provincii se fie „ocupate și administrate” de Austro-Ungaria.

Dar ori cum ar fi, rămâne un semn caracteristic al situațiunii schimbate, că presa rusescă se opune acum în mod atât de vehement, nu numai la încorporarea Bosniei, care este o țintă ce urmăresce guvernul austro-ungar, ci chiar și la dreptul nerestrins de dispozițiune al acestui guvern, asupra provinciilor ocupate și asupra trupelor lor.

Să fie ore sulevarea acestei cestiuni începutul încercărilor ce ar voi să le provoce Rusia de aci încolo?

Cine poate săi, care este intențiunea Țarului? Vedem și scim însă, că astăzi în adevăr este mult mai mare încordarea în atmosfera diplomatică.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 August (2 Sept).

— Când sosiră în Fiume oșpeții dalmatini dela esposițiunea din Agram, fură primiți la gară de colonia croată și de direcțiunea reuniunii Citaonică. Dr. Erasmo Barčić ținu o vorbire, care fu primită cu viue aplause și cu strigăte de „Zivio.” Un oșpe dalmatin strigă: „Să trăiescă orașul croată Fiume!” Acesta a fost arestat. Afară de gară, fură oșpeții Dalmatini întâmpinați de câtră o mulțime mare, cu strigăte, fluerături și elyen-uri asurșitoare. În Citaonica se făcu o primire splendidă Dalmatinilor, pe când mulțimea de pe stradă făceau contra demonstrațiunii. În localitatea croată învecinată Sussak se arangia o mare serbare, pe care însă mulțimea de pe șermul dela Fiume o întâmpină cu fluerături și strigăte de eljen. Pe când pleacă Dalmatinii, mulțimea de jos isbucni în strigăte de „Jos Croația!” Mulțimea a fost împinsă la o parte de poliția. Îndată ce ajunseră Dalmatinii pe vaporul lor, începură să cânte cântece de cuprinsu politici. În noptea următoare se întâmplă mari escese în Fiume. Studenții, cari strigau „Trăiescă orașul croată Fiume” au fost bătuți. Unul dintre ei e greu rănit. 19 persoane sunt arestate. La unul dintre cei arestați s'a aflat și un revolver.

— Diarul „Narodni List” vorbește într'un articol despre serbarea zilei de 6 Septembrie, ca aniversare de o sută de ani a încoronării lui Leopold II, ca rege al Boemiei. Numita foie dice, că esposițiunea s'a arangiat numai din cauza acestei serbări. Nu e nici un motiv dice „Narodni List”, de a tăgădui acesta său doră ar fi îndreptătită declarațiunea lui Schwarzenberg, fiindcă noi ne am prea amalgamiat cu ideea cisleitanismului, că noi tremurăm la ideea independenței de stat și pentru coróna Venceslav? Să se lipsescă ore comitetul esposițiunii de datorința, de a arangia această festivitate, atunci coróna pusă deasupra palatului de industrii al esposițiunii ar însemna un pas înșuși și poporul cehic va lua însuși în mâinile sale arangierea serbării. E de ajuns, decât poporul manifestă în public, că e consciu de însemnătatea zilei respective și-și aduce aminte de evenimentul, ce s'a petrecut înainte cu o sută de ani în Hrașdin, e de ajuns, decât în presa acestei zile vor lumina focuri de bucurie pe toți munții și pe toate înălțimile țării, decât în ziua aniversării fiacăre oraș de munte cehic, chiar și cel mai mic, arangiază o festivitate și în adunările aceste serbătoresci se ridică în totu lo-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(3)

PILLONE.

Novelă, de G. Bergsoë, tradusă de Ucu Paolo.

Sera era plăcută și luminată de stele. Semicercul auriu al unei plutii susțu în eter de-asupra virfurilor Apeninilor. În jos la picioarele noastre plutiau fășii lungi de nori albi-argintii și între aceștia își înălțau munții virfurile lor stâncose, de pe cari cântecul priveghiătorilor răsună ca un cor înăbușit de iele. Vântul adia încetșor printre vițe de vie, ér departe, departe vedeam oglindându-se în lumina unei fășii argintii; era fluxul mării mediterane, care rostogolia valurile sale de cöstele stâncose ale Gaëtei. Înaintea noastră scânțea nobilul vin în două butelii, ér jos din vale aușiam sunetul clopotelor bisericilor din Ceprano. Era o seră plină de frumșetea uimitore a sudului; era un timp potrivit pentru aventuri romantice.

Turminoff umplu paharele până în gură și fumându dintr'o țigare își istorisi următoarele:

„Înainte cu doi ani fuseiu pentru întâiași-dată în Neapole. Era în luna lui

Iunie, vëra își lăsase deja splendorea colorilor sale peste cetatea minunată, a cărei viață vioie atunci se desfășoară, după ce o părăsesc străinii. Eu eram ocupat cu vizitarea locurilor frumoșe, ce mi-se înfățișau privirilor mele — dela gulfu albastru ca cerul cu fumegătorul Vesuviu, până la copii cerșitori, cari strîngeau de pe stradă rămășițe de țigări, pentru ca să deschidă o dughenă provisorică de țigări la colțul vre-unei strade.

„În fiă-care seră mă preambul cu cartea mea de schițe, când de-alungul portului, când pe o stradă strîmtă, când pe lângă Santa-Lucia, ai cărei pescari bruneți și colibe pitoresci îmi oferiau o privire, care mă desfăta.

„Într'o după prânză, trecând pe lângă mica biserică Santa-Lucia, care era patronă pescarilor, îmi atrase atențiunea, un șir de cară cu musică și stéguri, cari se îndreptau câtră Chiaja urmate de o mulțime curioșă, care-și exprima prin strigăte și chiote admirațiunea ei.

Era o tînără părechidin Posilippo, care tocmai se cununa în biserică cea mică și acum, înșoțit de rude și de amici, între plesnete de bice, cântece și

chiote, se întorcea acasă în trapătul cailor.

În cură-dă totul deveni numai un nor de praf, care se perd pe drumul câtră Posilippo. Însă cântecele răsunară atât de veselă, încât și eu fui atras și fără să-mi dau socotela de ceea ce făcu, urma procesiunea pe drumul celu prăfos, care ducea dealungul golfului. Stëua mea mi-a fost favorabilă, trecându pe lângă ruinele palatului reginei Ioana, aușii din nou acele voci veseli și vëdui cel din urmă cară descărcându-se de mulțimea, ce în curând dispăr pe o potecă care ducea printre nisele stânci. Arare-ori mi-s'a oferit o priveliște mai încântătoare, ca aceea ce mi-se înfățișă privirilor mele, când ajunsei la poteca, care șerpuia în formă de tic-tac printre cöstele stâncilor și ducea la țermure, unde era ținta veselei procesiuni.

„La stânga zăceau massele ruinelor întunecate ale castelului reginei Ioana, și valurile vinete închise se rostogoleau acum în tact melodos printre boltitură, unde odinioară erau legate gondole princiare și unde erau odinioară de gardă helebardieri îmbrăcați în fier.

„La dreapta se întindea o limbă

îngustă de pământ, presărată cu stânci și juru împrejur înconjurată de o fășie de spumă, care arăta, că stâncile se întindeau înoc pe sub valurile mării.

„În fundul acestui sinu de mare, zăceau împrăsciate câteva colibe de pescari, parte săpate în masa stâncilor, parte zidite pe surpăturile acestora; și aproape de ele se construiseră un cort, care consta din câteva pânze de corăbii. Pânzele de o parte erau înțepenite de coperișele corăbiilor și în partea de câtră mare era sprijinit de un cartă greu, care era împodobit serbătoresce cu verdetă și flori, pe când lampele de diferite color și focurile din vetrele colibelor, precum și un foc mare de pe stâncă înaltă anunțau festivitetea.

„La început rămăsei în drum, pentru ca să iau o schiță fugitivă a acestei vieți veseli. După ce însă pe încetul încep a se întuneca, ér lumina lămpilor și a focului încep să crască, devenii mai îndrășneți cu atât mai mult, că luntrile cu oșpeți veneau una după alta și debarcau în sinul celu mic, așa încât fără să fiu observat, mă putui amesteca și eu în mulțime. În fine am ajuns la locul acela, unde am dorit

Culă un patrioț, care se vorbește despre dreptul public al Boemiei și cu cuvinte viue îmbărbătează poporul, ca să nu se paralizeze în lupta pentru drepturile sale.

— Diarul „Naționalul” organul d-lui Lascar Catargiu anunță că intrarea d-lui Alexandru Lahovary în cabinetul actual, ca ministru de externe, este ați un fapt implinit și adaugă că încă înainte de plecarea regelui în străinătate d-lui Lahovary, va depune jurământul ca ministru. Același diaru afirmă, că d-lui Enăthe Văcărescu se va retrage din postul său de ministru al României la Roma și că d-lui Esarcu va fi numit în locul lui ministru plenipotențiar la Roma.

Cu privire la această scire scrie „La Liberté Roumaine”, organul franceș al partidei liberal-nationale între altele: „Faptul că d-lui Alexandru Lahovary devine eras subordonatul și colegul d-lui Vernescu nu ne surprinde de loc. Aceste sunt mici afaceri de familie ale conservatorilor, cari nu privesc decât demnitatea acestor domni. Insa noi așteptăm cu curiositate să vedem ce voru dice amicii d-lui Alexandru Lahovary, faimoșii concentrați, rebeli față cu șefii partidei liberal-conservatore. Ce voru dice și junimiștii, cari încă afirmă că ar însemna a i-se face injuriu d-lui Alexandru Lahovary, decă l-ar crede capabilu de a primi un portofoliu din mâna d-lor Catargiu și Vernescu?”

— Diarul „La Boulgarie” scrie un articol festiv din incidentul aniversarei urcării pe tronul a Sultanului, în care preamărește calitățile escelente ale acestui monarchă, precum și binefacerile și progresele dobândite în cei 15 ani ai domniei sale. Numita fôia dice, că Bulgaria recunosea ideile, sentimentele binevoitoare și capacitatea înaltă politică a Sultanului. Articolul încheie, dorind Sultanului viață îndelungată și domniă ferocită.

SCRILE ȚILEI.

— 21 August. (2 Sept.)

Programa pentru primirea monarchului nostru în Bistrița: Sâmbătă în 12 Septembrie după prânțu la 12 ore 50 minute, sosirea în Bistrița. Primirea la gară prin autoritățile orașului și prin comandantul de corp. Intrarea în oraș, cu trăsura, până la cartierul Maieștii Sale (casa comitatului). La 6 ore seara: prânțu. Duminecă în 13 Septembrie: dimineața la 8 ore serviciu divin, la 9 ore: primirea demnitarilor înalți ai curții, ai preoțimei și ai autorităților.

Sera la 6 ore: prânțu. Lună, 14 Septembrie: Manevra între diviziunile de infanteria 16 și 35. Sera la 6 ore prânțu. Sera la 8 ore (orologiu de Budapesta): Plecarea cu trenu separat la Timișora. Maiestatea Sa doarece, ca să nu i-se facă alte primiri la stațiunile intermediare.

Conductă oprită. Foile ungueresc comunică, că tinerimea universitară maghiară din Orăștia a voit să aranjeze în ziua de 25 August unu conductă de torțe în onorea onomasticeii lui Kossuth. Primăria orașului n'a concesu tinerilor Kossuthiști să facă această bazaconiă și astfel micii adoratori ai lui Kossuth au rămasu cu buzele umfate. „Patrioții” s'au cam supăratu, ce-i drept, der n'ai ce-i face, Orăștia e Orăștia și nu-i Dobrișniul.

La manevrele franceze din toamna această, România va fi reprezentată de d. generalu Falcoianu, șeful marelui stat majoru român.

† Teodor Aman, pictoru cunoscutu, întemeiatorul și directorul școlii de belle-arte din Bucureșci, a muritu Lună în 19 August v.

Oprirea unui diaru cotidianu. Diarul politicu kossuthist „Fügelen Ujság”, ce apărea în Budapesta sub redacția d-lui Iuliu Verhovay, Vinerea trecută a fostu pe cale judecătorească opritu de a mai apăre sub cuvântu că nu are cauziunea suficientă. De asemenea i s'a interzis și debitul postal. Astfelu deocamdată diarul acesta va apăre numai ca o revistă socială-scientifică. Membrii din redacțiune publicară numai decătu o declarațiune, în care protesteză în contra actului opririi, dicendū, că insuficiența cauziunii e numai unu pretextu de care s'au folositu autoritățile în absența lui Verhovay.—Cu unu cuvântu, kossuthiștilorū le merge rău.

Distincțiune. Cetimū în „Timpul”: D. generalu Lahovari, ministru de resbelu, în urma sirei despre prinderea lui Lincinski, a telegrafatu curendū a i se face cunoscutu numele soldaților ce s'au distinsu spre a-i decora.

Posta, din cauza îngrămădirei călătorilor pe liniile căilor ferate ungare, ne vine de vre-o trei zile târziu și neregulat. Astăzi până la încheierea fôiei n'amū primit'o de locu.

Fundațiunea universitară Carolu I.

Joi, 15 Augustu la orele 6 p. m. s'a pusu în Bucureșci petra fundamentală la palatul „Fundațiunea universitară Carolu I.”

M. S. Regele a fostu reprezentat prin d-nii I. Kalenderu, administratorul Domeniului Coronei și Al. Steriadi; er din partea guvernului a asistat d. Poni, ministrul instrucțiunii publice.

După ceremonia religioasă, s'a semnatu de cei preșenti unu pergamentu, care s'a pusu la temeli.

Documentul este în cuprinderea următoare:

„Noi, Carolu I, din grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României.

„In anul de grația 1891 și alu douăzeci și cincelea alu domniei Nostre, la 10 Maiu, amū creatu din voința Nostre și cu cheltuēla Nostre, pentru a aminti viitorimei faptele sēvrșite în această sferă de secolu, aședemētulū acesta, sub numele de „Fundațiunea universitară Carolu I” și pentru sfirșitul de a da tinerimei studioase unu localu de întrunire, înzestratū cu tōte cărțile trebuincioase pentru a înlesni lucrările sale.

„Cea dintăiu petra a acestui aședemētū a fostu pusă la 15 Augustu 1891, în alu douăzeci și șeselea anu alu domniei Nostre.

„Dea Dumnezeu, ca pentru binele patriei să se îndeplinească dorința Nostre precum și aceea a soției Nostre regina Elisabeta și A. S. R. Principei moștenitoru Ferdinandu, ca această fundațiune să contribuē a reintări legăturile frășesci între tinerimea universitară și a întreține simțemintele patriotice care i înalță inima.

„Acestu actū a fostu scrisu în Bucureșci, capitala regatului României, în două exemplare, din care unul a fostu ziditū la temelile acestui palatū, er celalaltū se va păstra în arhivele acestui aședemētū.

Timișora, la 23 Augustu 1891.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Concertulū fraților Mureșianu în Lugoșu. În 22 Aug. seara a decursu concertulū fraților Iacobu și Traianu Mureșianu în Lugoșu înaintea unui publicu numerosu, deși arangiarea a fostu atâtu de modestă încatū nu numai că n'a făcutu nici unu reclamū — cea ce a și la modă — der nici n'a adusū la cunoștința împrejurimei, că arta musicală va serba o sēră de cucerire în Lugoșu unde malițiosul „Bastinasu” dela Aradū va

suferi mare desastru, căci ideile (?) lui anti-ardelene se voru călca în picioare după tactulū muzicii lui Filipu și cântătorii ardeleni se voru face frați de cruce cu încântății bănățeni.

Tōte punctele din programă s'au executatū cu acea precisiune în tehnicoă, cu acelū ritmū și sēmțū în predare, cum s'a descrisū deja în recenziunea despre concertulū datū în Aradū.

Trebuie înse se amintescū, că D-lu Iacobu Mureșianu și ca compositoru are chemare frumoasă pe terenulū muzicii nōstre nationale, mai cu sēmă variațiunile din „Olteanca” ni-au arătatū, că D-Sa are menire adevarată a aduce în consonanță frumșetele muzicii nōstre populare cu cele mai exagerate cerințe ale artei, fără ca prin prelucrare se perdă ritmulū caracteristicu naționalu.

Putemū afirma, că în cei trei numerū de pianu „Doina” „Romănu verde ca stejarulū” și „Oltēna” avemū o probă perfectă despre talentulū rarū: a compune corespunđetorū regulelorū artei, der a salva ritmulū naționalu.

D-lu Traianu Mureșianu ne-a încântatū cu baritonulū seu, precum s'a scrisū deja în recenziunea dela Aradū; der a eselatū cu pianissimele forte frumosu reușite, permișindu-și a trece bariera baritonului și a face unele excursiuni forte bine reușite prin regiunile tenorului primū, la ce pe lângă vocea frumoasă contribuē multū școla.

O rară plăcere ne-a oferitū numerii programei „Tudorū” solo sopranū și „Adio” duetū sopranū și baritonū, în cari am avutū ocaziune a ne delecta în sopranulū strălucitū alu D-șorei Alma Maiorū. De admiratū este executarea duetului „Adio” din partea D-șorei, cu atâtū mai vrtosū, pentru că rezultatulū strălucitū a fostu obținutū după o probă abia de două ore; în ziua concertului a făcutu cunoscință D-șora Maiorū cu acelū duetū italianū — și seara ne-a pusū în uimire cu siguritatea și precisiunea ea în executarea acestei piese.

Publiculū întregū a fostu încântatū de succesul D-șorei, dându-și în aplause frenetice exprimare entuziasmului și admirării sale.

Ce e dreptū, duetulū e o piesă în care D-șora a avutū ocaziune a-și desvolta vocea în tōte regiunile, și a ne convinge, că atâtū tonurile sonore din altū, câtū și răpitorulū sopranū este deopotrivă încântătorū, se recere înse acea voce și școlă de care dispune D-șora.

După concertū a urmatū, prea firesce: joculū; — și trebuie se recunoscemū, că acestū „punctū afară de programă” deși a fostu improvisatū a succes forte bine; muzica de lăutarū escelentă

mă aședai lângă o stâncă avendū la drēpta mea foculū de veselie, a căruia făcăre roșietică arunca o lumină pitorescă peste grupele de oșpeți, cari se aflau înaintea mea.

„Oșpeților li-se aduse în castrone mari macarone, pesci, friptură și pâne, er vinulū ilū aducea în coșuri mari din pivniță și în curendū societatea se făcu din ce în ce mai veselă. Ce figuri mărețe săltau înaintea ochilorū mei! Femei tinere suriđetore, femei cu fața sbărcită a căror costum pestrif infățisau bătrânețele lorū și mai tare, copii strențeroși jumătate goi, cari fără multă jenă se băteau pe sub masă pentru câte o persecă cădută josū, bărbații cu fața brunetă, cu ochii negri, statură atletică, așa încatū fără să vrēi te gādeai la nisce contrabandiști africani, ființe când urite când frumoșe — toți aceștia lărnuiau, cântau și chiuiu, gesticulau și jucau înaintea ochilorū mei, așa încatū numai soiamū, pe cine să schitezū pe hărta mea.

„In fruntea mesei se afla mirele și mirēsa, încunjuțați de amici și rude; ea era cu o taliă svelță cu ochii negrii, cu zimbetū veselū și cu o privire radiosă; elū avea o statură puternicoă, era muscu-

losū, unū tipū de adevaratū contrabandistū neapolitanū și în momentulū acesta era mai multū ocupatū cu mâncarea și cu beutura, decătu cu mirēsa.

„Fără de veste rēsuna unū strigătū ascuțitū pētrunđetorū. Se părea, că acestū signalū produse unū efectū magicū asupra celorū de față. Se făcu o liniște de mōrte, chiar copiii încetarū cu chioțele lorū. După aceea rēsuna unū eviiva asurđitorū, tōte pālăriile și căciulile fură aruncate în aerū, ca prin farmecū, rēsunară guitarele și tamburinele, și pe când cățiva pescari apucară câteva crăci de māslinū arđende și le oscilau prin aerū, nāvăli tōtā societatea, cu guitarele în frunte, la țermure, ca să primescă pe noulū oșpe.

„Mă uitaiu spionandū cătră mare. La începutū nu vedūi altceva, decătu luna și valurile, cari luciau într'unū modū originalū, ca și spirtulū aprinsū. Apoi se ivi unū obiectū întunecosū, care se apropiā ca unū delfinū uriașū pe lângă limba de pământū, apoi apărū în lumina lunei și acum se arată că e o luntre mare de pescari, care māsna de 16 vēslaşi plutia cu o iuțelă mare pe valurile mării mediterane. Mai înainte de

a ajunge pescarii la țermū, barca deja se apropiase și din ea se coboriră două persoane, cari fură primite cu mare bucurie de mulțime. Una dintre aceste persoane era unū tinerū înaltū, chiposū, brunetū ca unū arabū, cu trāsurile feței bine marcate și cu o privire, care avea ceva maiesticū, ceva regescū în sine. Pe pālăria sa fālfaia o mulțime de pantlioi de mātase de diferite colorī. Pe umeri purta o manta brodată cu aurū și cu nasturū de argintū, pe sub ea se vedea o cămașă fină, prinsă la gātū cu o agrafă strălucitōre. Vesta de mātase desfăcută, dispărea într'o eșarpă stacojie și decă mai adaugū și nisce gamașini galbene și pantalonū de mātase, vei vedē îndatā costumulū acela, pe care-lu pōrtă bogății negustori de vinū din regiunea de Amalfi, atunci când e vre-o sērbătōre mare.

„Celalaltū oșpe era o tēneră fată, o figură elastică și delicată, o frumșete perfectă, cu profilū grecescū și expresiunea aceea melancolică în ochi, care e propriā multorū femei neapolitane. Ea purta o manta de mētase închisă, a cărei glugă de catifea nēgră o trase pe capū, ca să se apere de vātulū de mare.

Ajungendū lângă focū, își luā gluga josū și acum vedūi spre marea mea uimire unū pēru desū, bogatū, însē roșu auriu, care împletitū cu pantlioi pārea ca o aureolă de gloriā pe creștetulū ei.

„Nu e lucru rarū, să vedē Neapolitane cu pērulū roșu. Căci pe țermurii golfului, unde dobēndiră succesuri Frāncii, Normanī și sute de alte popōre, nu ș'a pututū păstra rasa italiană curățenia și neamestecarea sângelui, ca în vāile munților Sabinī și Volcioci. Der era unū pēru de o lucire metalică atâtū de curată, cum nu mai vedūsemū nici-odatā, care da la ivelā și mai tare sprēncenele ei brunete și privirea māsdră, din ochii ei cei negrii.

„Mă înlānțui se frumșetea ei, der mă uimi cu totulū costumulū ei. Nu vrēu să amintescū rochia ei cea frumoșă, corsetulū ei de mātase, pantofii ei cei mici cu catarāmi de argintū. Acestea tōte le vedūsemū la țeranii din Sorrent și Ischia, când visitaiu în haine de sērbătōre capitala. Mai multū mă frapā splendōrea petrelorū scumpe, ce erau pe costumulū ei. Când ședū lângă soțulū ei, nu departe de cortū, atunci putui să vedē lāmuritū, că obiectele acestea nu suntū

a lui Filipu a contribuit din toate puterile la dispoziția publicului dansatoru, — și călcarea în picioare a ideilor nefericite „băstinasesci” — anti ardeleni.

Se înțelege, că toate D-șorele din Lugoșu au adus sacrificiul pe altarul frățietății, de „corfe” nici vorbă n'au fostu, ardelenii și bănațenii erau egal favorizați.

D-șorele: Sidonia și Alma Maioră, Vlad, Madincea, Cobilaș, Ianculescu s. a. fără excepție au datu *contra voturi* lui „Băstinasit”, și pare că se putea observa un fel de demonstrație în amabilitate și cordialitate față cu cavalerii dintre cari nam auditu plângându-se pe nimeni.

Amabilele dansătoare, respectându toate cerințele înfrățirii, ca pe la 1½ din nopte s'au depărtatu, lasându-i pe nemângăiații cavaleri între păhare, — trebuie satisfăcutu tuturor cerințelor.

Era 3 ore de cătră ziua, când se ridică unul dintre frații „bănațeni” . . . o linisce s'erbătorască înlocu sgomotul voiosu de mai 'nainte, toți așteptau cu încordare cuvintele de aur ale oratorului, despre care se scie, că în viața lui n'a vorbitu decât lucruri înțelepte. — D-lor — încep oratorulu — am o propunere! (se audim! strigară toți din toate părțile, făcend și aci baritonulu lui Traianu M. celu mai mare efectu) „D-lor! propun să trimitem o telegramă de condolență lui „Băstinasit” pentru nefericirea — ideilor sale anti-ardelene!”

C'unu enstusiasmă nemărginitu și cu aplause frenetice s'a ridicatu unanim la concludu acesta propunere! Dér ce se veđi? oficiulu telegraficu a declarat în modu categoricu, că: „i pare forțe rău, dér c'unu omu care are astfel de idei, nu póte sta de vorbă”

Așa sa sfirșitu concertulu celor doi frați români ardeleni în Lugoșu, unde ómenii nu vorbeau decât despre gloria splendidă a artei române și cucerirea generală ce a făcutu o chiar și asupra inimelor străinilor; căci au fostu și de acestia, parte pentru concertu, parte de dragul ochisorilor negri a unei séu a altei D-șore române.

Dela Lugoșu plecă frații Mureșianu la Mehadia; e posibilu, că și acolo ne vomu întâlni.

Dr. Aureliu Munteanu.

Raportu generalu

alu comitetulu Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român despre activitatea sa în decursulu anulu 1890.

IV.

Membrii Asociației.

a) Membrii ai Asociației au fostu în anul 1890, ținendu contu singuru numai aceia, cari au solvit taxele la

din prăvăliile giuvaergiilor séraci din Santa-Lucia, ci sunt pietrii scumpe, diamante, rubine și safre, cu cari abia se puteau asemăna petrele prețioase ale jewelierilor din strada Toledo — da, spre marea mea surprindere descoperii, că petrele scumpe, mari ca alunile, erau veritabile, pare că acum ar fi fostu sose din adâncimile misterioase ale mării. Alăturându încă mărgelele de coralu dela gâtulu ei și brățarele de aur împodobite cu rubine, imi închipuam, că cel puținu, decât nu e vreo princesă, trebuie să aibă o avere princiară.

„Totuși zăcea în frumșeța și podoba ei, ceva, ce-ți provoca o repulsiune, despre care nu-ți puteai da séma. Nu numai, că nu era conșie de frumșeța ei, ba chiar primia lingușirile óspețitoru cu un fel de disprețu, care nu era de loc în armoniă cu sinceritatea sernanilor ómeni, cari i-le aduceau.

Din cându în când observam împrejurulu gurei ei o trăsătură rece indiferentă, și decât însoțitorulu ei îi dicea ceva, ce o supăra, atunci observam pe fața ei o expresiune rece, ce trecea însă repede. (Va urma.)

timp: 1) fundatori 84: 2) ordinari pe viață 156: 3) ordinari cu taxe anuale 340.

Intre membrii arătați nu se află și cei insinuați dela adunarea generală dela Reghinu încóce până la finea anulu 1890 și dela 1 Ianuarie 1891 până la prezenta adunare generală. Numérulu membrilor noi e dovadă, că interesulu față cu Asociațiunea transilvană e aci generală, mai ales în sinulu inteligenței noastre.

b) Dintre membrii Asociației au reposatu în decursulu anulu 1890 și până la această adunare generală, întru câtu dispunem de datele respective, cei induși în lista alăturată sub 1/6. Din această listă onorata adunare generală va binevoi a observa, că în decursulu timpulu și dintre membrii comitetulu s'a mutat unulu la cele eterne, și anume fericoțulu Ilie Măcellariu, fostu consilieru guvernialu în pensiune.

V.

Biblioteca Asociației.

Biblioteca Asociației a constat la finea anulu 1890, conformu raportulu bibliotecarulu, din 1989 opuri, 4958 tomuri și 4237 broșuri. Sporiulu a provenitu, ca și în anii precedenți, din donațiuni și intrări în schimb dela Academia de sciințe din Budapesta, dela Academia de sciințe din Viena, dela Academia română din Bucuresc, dela Universitatea săsésă din Sibiu, dela „Verein für siebenbürgische Landeskunde” în Sibiu, dela biblioteca națională din Florența și Roma.

Vrednice de amintire sunt donațiunile în cărți făcute de președintele Asociației, apoi d-lu G. G. Meitani din Bucuresc și a.

Dintre scrierile periodice au încursu gratuit: „Telegrafulu român”, „Tribuna”, „Gazeta Transilvaniei”, „Fóia Ilustrată”, „Luminătorulu”, „Biserica și Școala”, „Fóia Dieces”, „Familia”, „Gazeta Poporulu”, „Gazeta Bucovinei”, „Economia Națională”, „Fóia Sătenulu”, „Școala Română”, „Românische Revue”, „Arhiva societății științifice din Iași”, „Amicul Familiei”, „Fóia bisericescă și școlastică”, „Convobiri Literare”, „Preotulu Român”.
Inventarul bibliotecii s'a sporitu, pe lângă cărțile intrate, cu esemplare din „Transilvania” organulu Asociației pro 1890.

VI.

„Transilvania”, organulu Asociației.

1. „Transilvania”, organulu Asociației, s'a edatu în anul 1890 sub redacțiunea primu-secretarulu Asociației, a d-lui Ioan Popescu. Ca și în anul 1889, organulu nostru s'a scosu și în anul 1890 în 750 esemplare, din care 580 s'au trimisu la membrii Asociației, 2 la prenumerați, 18 la despărțiminte, 49 la bibliotec școlare și în schimb și 9 oficiose; membrii Asociației, cari au plătit taxele regulatu au primitu fóia în modu gratuit.

2. Aci e locul să Vă facem următórea împărțire. Onorata adunare generală a Asociației din anul trecut, prin concludulu séu, prin care a votatu suma de 1000 fl. v. a. pe anu pentru înavușirea și încuragiarea literaturii române, voindu a mai înlesni edarea organulu Asociației, a enunțatu, că studiile științifice, ce se voru premia din numita sumă, să se scóta la ivélă cu deosebire prin mijlocirea fóiei noastre „Transilvania”. Primu secretarul și redactorulu foi, domnulu Ioan Popescu, mănecându dela numitul enunțatu, a stărúitu la comitetu să i-se înlesnescă imediatu redactarea foi, votându-se o sumă óre-care, din care să se remunereze colaboratorii angagiați. Avendu în vedere stărúința arătată a redactorulu și vréndu a o mulțami, comitetulu în concludulu séu relativu la modul, cum să se esecute concludulu adunării generale, a pus în vedere și premiarea publicațiiloru tipărite în „Transilvania,”

dela adunarea din Făgărașu încóce, cari notificându-se și numai din partea redacțiunii, se voru găsi, că întrunescu condițiunile cuprinse în concludulu onoratei adunări provocate mai susu.

În urmarea acestui concludu alu comitetulu, pe basa cărui s'a scrisu concludulu literaru, redactorulu fóiei notifică aceluia publicațiunile tipărite în anul 1890 în „Transilvania”, cari aru fi să se remunereze, dimpreună cu remunerațiunile, ce aru fi a se vota în suma totală de 260 fl. v. a., ceréndu liberarea acestei sume dreptu ajutoru pentru remunerarea colaboratoriloru pro 1890. Vréndu de o parte a termina cestiunea, érá de alta a evita provocarea susceptibilității unuia s'au a altuia dintre autorii notificați, comitetulu, fără a reflecta la meritul studiiloru notificate a încuviințatu excepționalmente cererea redactorulu și a votatu de astă-dată, în așteptarea îndemnisării ulterioare din partea onoratei adunări, suma cerută de 260 de fl. v. a. „ca ajutoru extraordinaru pentru redactarea fóiei anulu 1890”, fără a se crea însă prin acesta casu de precedentă. Suma de 260 fl. s'a solvit din suma de 1000 fl., votată pentru promovarea literaturii noastre, la mâna redactorulu spre a o distribui însuși între persoanele, cari prin colaborarea loru i-au înlesnit redactarea în anul 1890. În câtu pentru viitoru însă comitetulu a enunțatu, că din mii a de floriu amintită mai susu va remunera, în ce priveșce „Transilvania”, numai studiile științifice, cari intrate la concursu și trecute prin critică se voru afla, că merită a fi remunerate și apoi publicate în „Transilvania”. (Va urma.)

Banditul Simeon Licinski.

Completăm scirea noastră de alaltă-erí despre prinderea banditulu Licinski cu următóarele informațiuni scóse din diarulu „Naționalulu” din Bucuresc:

În prevedere, că Licinski trebuia să profite de hramulu mănăstirei Celică-Dere (Dobrogea) pentru a comite vr'o nouă jafuire, poliția din Tulcea a trimisu la Telița, unde e situat mănăstirea Celică-Dere, patru gardiști, pentru ca la nevoi să se unescă cu alți trei ce erau deja în localitate în urmărirea banditulu de mai multu timp.

În dimineața zilei de 16 Augustu la ora 6, notarulu comunei Telița, anume Bonciu, se întâlneșce cu Iamandi Tânase, ajutoru alu comandantulu de gardiști și-i spune, că păzitorulu dela via lui Teodoru Chioru i-a denunțatu, că Licinski se află în casa dela via. În urma acestei sciri, Iamandi însoțitu de notaru și de ceilalți cinci gardiști, ia pe unu anumitu Ionu a Domecii, care fusese gardist în Tulcea, pe doi soldați din garda de onóre a episcopulu Dunăreide-jos venit în mănăstire spre a oficia pe alți doi soldați găsiți la Telița și pe unu servitoru dela o via, numitu Gaitanu, cu toții 13 inși, cu cari numai decât merse la via citată.

Sosiți la via, au încunjuratu casa postându-se unii în fața ferestrelor și alții în lăuntru tindei, unde au încuiatu și legatu ușa odăii, în care se afla Licinski. Apoi notarulu a somatu pe banditu să se predé, dér elu a răspunsu prin focuri. Primulu séu focu trasu asupra uși odăii a lovit în partea dreptă a pieptulu pe soldatulu fruntașu George Chirvaș, care stetea cu arma gata a trage în elu decât ar fi eșitu din odăi. Toți au ripostatu la focurile banditulu, ér Gaitanu luându arma soldatulu mortu, a ochitu pe banditu prin crepătura uși și a trasu trei focuri asupra lui. Acesta simțindu-se greu rănit s'a ascunsu sub patu de unde a descărcatu toate armele lui asupra asediatoriloru fără a atinge de nimenea. La unu momentu asediatorii au strigatu „ura” și au năvălit în odăi, unde într'o clipă au pus pe banditu în nemiscare. Imediatu după acesta l'au dusu la poliția unde fu arestatu.

Banditul s'a luptatu cu multă energiă și n'a cedatu decât în urma ránei primite, care avea mai multă gravitate de cum se credea la început și în urma căreia a și muritu în ziua de 17 Augustu la 9 óre dimineața.

Elu a mărturisitu procurorulu mai toate faptele sale, fără însă a denunța pe gazdele la cari se adăpostea. Intre altele a spus, că véra tráia prin păduri, ér ierna prin pescăriile dela Sulina și că adesea mergea la Brăila spre a petrece și a se provisiona cu cartușe și alte munițiuni. La densulu s'a găsitu numai 300 de lei și câteva obiecte răpíte dela călători. Cadavrulu banditulu fu transportatu la Tulcea.

Imorméntarea bravulu soldatú care a oăduț în luptă de arma banditulu, fu s'evărșitu în 18 l. c. cu mare pompă, făcendu-i-se onorurile militare.

Astfelu și-a terminatu banditul o viață plină de crime și de jafuri. Unu asemenea om, care ajunsese prin faptele sale spaima populațiunei Dobrogee și de care țera întrégă se interesa, a avut un sfirșitu miserabilu, scópdându de justiția ómeniloru pentru a suferi pe aceea, mai mare, a lui Dumnezeu.

DIVERSE.

Numérulu căilor ferate din totă lumea cresce în fia-care anu. Din 468,872 kilometri câtu se numéra în 1884, în 1888, au ajunsu la 571,777 kilometri. Asupra acestei cifre, Europa este cu 214,252 kilometri, America cu 304,005 kilometri, celelalte trei părți ale lumii n'atingu împreună decât 53,514 kilometri. Dintre toate țerile Europei, Franța are celú mai mare numărú de rețele de cai ferate dela 1884; ea a construit 4,048 kilometri, ér Germania a construit 4,047. După aceste două țeri vin: Austria 3,658 kilometri mai mult decât în 1884, Rusia 3,643, Italia 2,286 și Anglia 1,526. Totalulu căilor ferate 571,777 kilometri, represintă aprópe de patru-spredece ori jurulu pământulu și întrece cu multu distanța dintre pământu și lună, care nu este decât de 384,420 kilometri.

Colorile și femeile. Marele romanțieru francesu Balzac susține, că caracterulu femeiloru se póte cunoșce de pe colorile favorite lor. Colórea albă semnifică cochetăria, colórea roză — gingășia. Violeta este colórea favorită a acelorú femei, cari simtu cu destulă jale, că tinerețá lor a început a se veșteđi, din care causă mamele, la cununia fetelor lor, de obiceiu pórtă pălării de colórea acesta. De femeia, căreia-i place să pórté haine în colóre portocaliă, se te feresc ca de para foculu, căci este certărețá și iubitóre de gálóevă; dér nici de femeile, cărora fără nici o causă le place să umble în haine negre, séu cari își alegu de obicei haine albastre, să nu încercu a te apropiá. Colórea roșă semnifică vanitate, cenușă — indiferentismu. O femeia cu adevératu sufletu mare este aceea, alu căreia gustu nu este legatu de nici un fel de colóre, ci pe toate de-opotrivă le iubesc. — Nu scimú, ce impresiuni deosebite l'au îndemnatu pe Balzac să-și facă aceste observațiuni ale sale; cutezanța aserțiuniloru lui însă prea ușorú lasă a conchide, că acestu mare romanțieru francesu nu i-a plăcutu să vadă pe femei îmbrăcate în haine de nici un felu de colóre.

Teoriá și pracsă. „...Da, da, teoriá și pracsă se deosebesc una de alta ca cerulu de pământu! De esemplu, în modu teoreticu imi trebuie dela biroulu meu și până la locuința mea 10 minute și nici unu cruceru, în praxă însă imi trebuie celú puținu trei óre și 4—5 floriu!” — „Dér cum se póte acesta?” — „Fórte simplu, în drumulu acesta se află patru birturi!”

Proprietaru:
Dr. Aureliu Mureșianu.
Redactoru responsabilu interimalu:
Gregoriu Maiorú.

Cursul pieteii Braşovului.

Table with exchange rates for various currencies like Banconote româneşti, Argintiu românesc, Napoleon-d'or, Lire turcesc, Imperiali, Galbini, Seris. fonc. „Albina”, Ruble rusesc, Mărci germane, and Discontul.

Cursul la bursa din Viena.

Table with financial data from the Vienna stock exchange, including Renta de aur, Renta de hârtie, Imprumutul căilor ferate ungare, Amortisarea datoriei, Bonuri rurale, and various other securities.

ABONAMENTE la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Preţul abonamentului este: Pentru Austro-Ungaria: Pe trei luni 3 fl. — Pe şase luni 6 fl. — Pe un an 12 fl. — Pentru România şi străinătate: Pe trei luni 10 fr. Pe şase luni 20 fr. Pe un an 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminică.

Pentru Austro-Ungaria: Pe an 2 fl. — Pe şase luni 1 fl. — Pe trei luni 50 cr. Pentru România şi străinătate: Pe an 8 franci. Pe şase luni 4 franci. Pe trei luni 2 franci.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate poştale.

Domnii, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită şi a arăta şi poştă ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.”

O familie bună din Braşov (Români) caută o Fată seu văduvă spre a conduce culna, eventuală lângă 2 copile de 4 şi de 3 ani. Oferte în scris cu condiţiuni detaliate sunt de a se adresa la Administraţiunea acestui diară sub adresa: „Casa şi masa”.

Nr. 11426—1891 655,3—1

PUBLICAŢIUNE.

Din fundaţiunea senatorului Frideric de Closius se dau sume de bani până la 10,000 fl. v. a. cu garanţiă hipotecară şi cu interese 6% şi cel puţin 1% amortisaţiune. Doritorii să se anunţe la subscripţiunea magistratului.

Braşov, în 29 August 1891. Magistratul oraşenesc.

Numere singuratică din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, şi în tutungeria I. Gross.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 20 Iulie 1891.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeal, Predeal-Budapesta, B.-Pesta-Arad, etc.), train types (Tren de persoană, Tren accelerat), and departure/arrival times.

Nota: Numeri încadraţi cu linii grise înseamnă orele de noapte.